

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 września 2018 r. znak (...) - (...)6000- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu P. J. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 2 sierpnia 2018 r. do dnia 5 września 2018 r. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczony był niezdolny do pracy od 2 sierpnia 2018 r. Pismem z dnia 27 sierpnia 2018 r. nadanym w dniu 28 sierpnia 2018 r. poinformował Oddział ZUS w S., że z dniem 27 sierpnia 2018 r. powrócił do czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Organ rentowy uznał, że ubezpieczony wykorzystywał zwolnienie lekarskie w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia i traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony P. J.. Zarzucając organowi rentowemu niewyjaśnienie okoliczności faktycznych domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 2 do 26 sierpnia 2018 r. Podniósł, że z dniem 27 sierpnia 2018 r. poczuł się lepiej i wrócił do prowadzenia działalności gospodarczej, o czym poinformował ZUS. Zauważył, że mimo to organ rentowy odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego za okres, w którym faktycznie był chory.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy przytoczył treść art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zgodnie z którym ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Jednocześnie ZUS przyznał, że ubezpieczony poinformował organ rentowy, że z dniem 27 sierpnia 2018 r. wraca do czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz że w dniu 7 września 2018 r. przesłał zaświadczenie lekarskie z dnia 27 sierpnia 2018 r. informujące, że jego leczenie szpitalne zostało zakończone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. J. prowadzi działalność gospodarczą. Z tego tytułu podlega ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

Niesporne, a nadto:

- zaświadczenie płatnika składek – k. 1-2 akt zasiłkowych ZUS;
- potwierdzenie o dobrowolnym ubezpieczeniu społecznym – k. 11 i 12 akt zasiłkowych ZUS.

Począwszy od dnia 2 sierpnia 2018 r. stał się niezdolny do pracy w związku z zaburzeniami czynności błędnika. W dniach od 2 do 6 sierpnia przebywał w Szpitalu w K. na Oddziale Laryngologii. Udzielono mu zwolnienia lekarskiego na okres od 2 sierpnia do 5 września 2018 r.

Niesporne, a nadto:

- karta informacyjna – k. 5;
- zaświadczenie lekarskie – k. 5 akt zasiłkowych ZUS.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2018 r. poinformował Zakład Ubezpieczeń Społecznych o poprawie stanu zdrowia i powrocie do prowadzenia działalności gospodarczej oraz o rezygnacji z prawa do dalszego zasiłku chorobowego. Pismo wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 29 sierpnia 2018 r. Na zobowiązanie ZUS w dniu 5 września 2019 r. P. J. przesłał Zakładowi zaświadczenie lekarskie o zakończeniu leczenia wystawione w dniu 27 sierpnia 2018 r.

Niesporne, a nadto:

- pismo ubezpieczonego z 27.08.2018 r. – k. 6 oraz k. 7 akt zasiłkowych ZUS;
- pismo ZUS z 30.08.2018 r. – k. 8 akt zasiłkowych ZUS;
- zaświadczenie lekarskie – k. 10 akt zasiłkowych ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo ubezpieczonego P. J. do zasiłku chorobowego za okres od dnia 2 sierpnia 2018 r. do dnia 26 sierpnia 2018 r. W takim bowiem zakresie ubezpieczony zaskarżył decyzję z dnia 20 września 2018 r., którą organ rentowy odmówił mu zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia lekarskiego udzielonego na czas od 2 sierpnia do 5 września 2018 r.

Stan faktyczny w sprawie był między stronami bezsporny i został przez Sąd ustalony w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których prawdziwość i rzetelność nie była kwestionowana. Spór sprowadzał się do właściwej interpretacji przepisów prawa dotyczących możliwości pozbawienia ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego w związku z ewentualnym naruszeniem przez niego warunków korzystania ze zwolnienia lekarskiego.

Podstawę pozbawienia ubezpieczonego prawa do zasiłku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanowił przepis art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity – Dz. U. z 2017 r., poz. 1368), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”. Zgodnie z treścią tego przepisu ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Przesłanki stanowiące podstawę utraty prawa do zasiłku zostały w art. 17 ust. 1 ustawy wymienione alternatywnie, zatem do pozbawienia ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego wystarczy wystąpienie jednej z tych przesłanek. Przy czym przez pracę zarobkową należy rozumieć wszelką pracę zarobkową wykonywaną na każdej podstawie prawnej albo bez takiej podstawy (tzw. praca na czarno), bez względu na wymiar czasu tej pracy. Natomiast za wykorzystanie zwolnienia od pracy niezgodnie z jego celem uważa się nieprzestrzeganie wskazań lekarskich, np. nakazu leżenia w łóżku, zakazu wykonywania różnych prac domowych, pracę w ogrodzie lub gospodarstwie rolnym itp. lub wykorzystywanie tego zwolnienia dla innych celów niż leczenie. W tych przypadkach utrata prawa do zasiłku chorobowego następuje za cały okres otrzymanego zwolnienia.

W niniejszej sprawie przesłanką, na podstawie której organ rentowy pozbawił ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego i zażądał zwrotu świadczenia już przez ubezpieczonego pobranego było wykonywanie przez P. J. w okresie zwolnienia lekarskiego czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Organ zarzucał tym samym ubezpieczonemu kontynuowanie w trakcie zwolnienia lekarskiego działalności zarobkowej.

Sąd zauważył, że celem umieszczenia regulacji art. 17 w ustawie zasiłkowej było umożliwienie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych weryfikacji prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i eliminowanie przypadków nadużyć. Stąd też zawarte w ust. 3 art. 17 odesłanie do metod kontrolnych, czyli do regulacji art. 68 ustawy zasiłkowej i możliwość zastosowania sankcji polegającej na pozbawieniu ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia. Nie sposób podważyć celowości wprowadzenia i stosowania opisanej regulacji. Niemniej jednak, zdaniem Sądu, nie sposób jej odnosić do sytuacji, w której ubezpieczony dobrowolnie rezygnuje z prawa do zasiłku chorobowego, w szczególności wskutek odzyskania zdolności do pracy i powrotu do zatrudnienia.

W niniejszej sprawie ubezpieczony, pomimo udzielenia mu zwolnienia na okres do 5 września 2018 r., odzyskał zdolność do pracy z dniem 27 sierpnia 2018 r. Uzyskał na tę okoliczność stosowne zaświadczenie lekarskie i poinformował niezwłocznie organ rentowy o podjęciu z tym dniem działalności gospodarczej. Ubezpieczony nie dał powodu organowi rentowemu do przeprowadzenia działania kontrolnego co do prawidłowości wykorzystania przez niego zwolnienia lekarskiego i zastosowania sankcji określonej w przepisie art. 17 ust 1 ustawy zasiłkowej.

Działanie organu rentowemu, któremu dał wyraz ZUS w zaskarżonej decyzji, było tym samym nieadekwatne do zaistniałej sytuacji i nieuprawnione. Podobny pogląd w sprawie o podobnym stanie faktycznym wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 lutego 2016 r. (opubl. w OSNAPiUS 2016 nr 8, poz. 106) wskazując jednoznacznie, że otrzymanie i wykorzystanie zwolnienia lekarskiego z powodu czasowej niezdolności do pracy jest prawem ubezpieczonego, a nie jego obowiązkiem. Sąd Najwyższy podkreślił, że rezygnacja ze zwolnienia wyłącza możliwość zastosowania art. 17 ust. 1, który odnosi się wyłącznie sytuacji nadużycia prawa, gdy ubezpieczony korzystając ze zwolnienia lekarskiego wykonuje jednocześnie pracę opłacaną zasiłkiem chorobowym. Pogląd ten Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela.

Z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, że ubezpieczony P. J. nie miał intencji podejmowania pracy w trakcie korzystania z uprawnień wynikających ze zwolnienia i poinformował niezwłocznie ZUS o powrocie do zatrudnienia popierając to stosownym zaświadczeniem lekarskim. Zrezygnował z dalszego świadczenia. Jednocześnie organ rentowy nie wskazywał na okoliczności mogące świadczyć o tym, że przed dniem 27 sierpnia 2018 r. ubezpieczony miałby podejmować działania niezgodne z celem udzielonego mu zwolnienia, co prowadziłoby do pozbawienia go świadczenia za okres od 2 do 26 sierpnia 2018 r. Jedynie wykonywanie pracy bez formalnej rezygnacji ze zwolnienia mogłoby takie pozbawienie implikować.

Biorąc pod uwagę powyższe należało uznać, że P. J. zachował prawo do zasiłku chorobowego za okres 2 do 26 sierpnia 2018 r. i zmienić zaskarżoną decyzję, o czym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)